

JUSTIN GO

KATOAVA AIKA

TAMMI

Justin Go

Katoava aika

SUOMENTANUT ANNA LÖNNROTH

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI – HELSINKI

William Shakespeare -sitaatin suomentanut Paavo Cajander

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS

The Steady Running of the Hour ilmestyi Yhdysvalloissa 2014

COPYRIGHT © 2014 BY TWYNING AND HOOPER INC.

ALL RIGHTS RESERVED.

SUOMENKIELINEN LAITOS © KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI 2015

PAINETTU EU:SSA

ISBN 978-951-31-7308-1

Äidille ja isälle

*"On täällä turha surra, ystävä outo", sanoin.
"Niin", siihen toinen. "Paitsi riistettyjä vuosia,
mennyttä toivoa. Minä jo sen koin
mitä sinä vielä toivot. Maailman hurjinta
suloa hurjapäänä hain.
Ei silmissä se päily, palmikoissa,
vaan ilkkuu hetkien pakoa vääjäämätöntä,
murbeessaankin tuskan meitä rikkaammin se tuntee.*

— WILFRED OWEN, "STRANGE MEETING"

OMAISUUS

Kirje saapui viime viikolla kuriiripostissa.

Jo ensikosketuksella huomasin, että kirjekuori oli hieno paperia. Sen kertoi puhtaana puuvillalumpun huokoinen pinta, vesileima, jonka läpi valo kuului kohottaessani kuoren valoa vasten. Kirje on laukussani matkatavarahyllyssä, mutta ajattelen sen kermaisia kuituja, otsakkeen kohokuvioita. *Asianajotoimisto Twyning & Hooper, 11 Bedford Row, Lontoo.*

Kuriiri koputti oveeni kädessään kirje ja kirjoituslusta. Hän kysyi nimeäni.

”Erikoistoimitus”, hän selitti. ”Lähetäjä on pyytänyt tarkistamaan vastaanottajan henkilöllisyyden.”

Näytin kuriirille ajokorttini ja allekirjoitin vastaanottotodistuksen. Hän laski kirjeen käteeni. Menin keittiöön ja avasin pikälähetyskuoren muovisen salvan työtason päällä. Sisällä oli pienempi kirjekuori, paksua kermanväristä paperia.

Luin kirjeen tiskipöydän äärellä.

Arvoisa herra Campbell

Toimin erään omaisuuskokonaisuuden trustinhaltijana, ja omaisuudesta on jakamatta huomattava osa. Äskettäin on tullut tietoomme, että teillä on merkittävä yhteys trustin nimettyyn edunsaajaan. Koska meillä ei ole pubelinnumeroanne, lähetimme tämän kirjeen kotiosoitteeseenne tavoittaaksemme teidät mahdollisimman nopeasti.

En voi liiaksi korostaa, miten tärkeää asian loppuunsaattaminen oikealla tavalla meille on. Sen vuoksi olisin erittäin kiittollinen, jos soittaisitte minulle mitä pikimmin, minun laskuuni alla mainittuun suoraan numeroon.

Oman etunne vuoksi pyydän teitä pitämään asian tiukan luottamuksellisena siihen asti, kunnes meillä on tilaisuus keskustella.

Kunnioittavasti Teidän

JF Prichard

Asianajaja – yksityisasiakkaat

Twynning & Hooperin puolesta

Kävelin Valencia Streetiä neljä korttelinväliä päästäkseni puhelinkioskille. Muovisesta luurista oli isketty pala irti, mutta nostaessani sen korvalle kuulin valintäänen. Kolme vastapuheluoperaattoria nakkeli minua eteenpäin ennen kuin pääsin läpi Englantiin.

Minulle vastasi lakitoimiston sihteeri. Hän sanoi, että herra Prichard ei ollut pöytänsä ääressä, mutta voisin puhua herra Geoffrey Khanin kanssa. Kun Khan tuli linjalle, hän kuulosti hengästyneeltä.

”Eli te olette siis todella olemassa! Jopas jotakin. Kyllä James ilahtuu. Häntä varmaan haetaan jo paikalle. Kuulkaa,

voisittekohan – siltä varalta että puhelu katkeaa – antaa minulle puhelinnumeronne? Meillä oli melkoisesti työtä jo pelkän osoitteenkin etsimisessä –”

”Minulla ei tällä hetkellä ole puhelinta.”

”Ai, jaaha. No, pysykää linjalla, James tulee aivan hetken kuluttua. Kuulkaa, mahtoikohan isoäitinne –”

Puhelimeen tuli toinenkin ääni. Tämä mies kuulosti vanhemmalta. Hän lausui sanansa oudon huolellisesti.

”James Prichard tässä. Geoffrey, voin jatkaa tästä.”

Khan hyvästeli, ja hänen linjansa naksautti hiljaiseksi.

”Herra Campbell”, Prichard sanoi, ”ensiksi haluan kiittää teitä soitostanne. Toivottavasti ette pane pahaksenne, kun minun täytyy – ihan vain siltä varalta, että olemme tehneet erehdyksen – kysyä teiltä muutama kysymys varmistaakseni, että olette oikea henkilö.”

Painoin puhelimen teräsnappia saadakseni äänen kovemmalle.

”Kysykää pois.”

”Mainiota. Minun lienee syytä lisätä, ettei tämä ole mikään virallinen toimenpide, joten teillä ei ole mitään velvollisuutta puhua kanssani, vaikka varmaankin teidän kyllä kannattaa. Luonnollisesti teidän antamianne tietoja käytetään vain asian ratkaisemiseen, ja ne pidetään täysin luottamuksellisina. Voisitteko kertoa minulle äitinne koko nimen?”

”Elizabeth Marie Campbell.”

”Entä hänen tyttönimensä?”

”Martel.”

”Ja syntymäpaikka?”

”San Francisco.”

”Kiitos. Entä isoäitinne nimi?”

Emmin. ”Charlotte Grafton. En tiedä, oliko hänellä toista sukunimeä –”

”Tämä riittää. Tiedättekö hänen syntymäpaikkansa?”

”Englannissa jossain.”

”Aivan. Kiitos, että vastasitte kysymyksiini. Jos sallitte, kerroon teille lyhyesti, mihin tämä kaikki hössötys oikein liittyy. Vajaa kahdeksankymmentä vuotta sitten firmamme palkattiin tekemään muuan varsin omalaatuinen testamentti. Asiakkaamme siirtyi ajasta ikuisuuteen pian testamentin allekirjoittamisen jälkeen. Ja hämmästyttävää kyllä, varsinainen edunsaaja ei milloinkaan tullut vaatimaan perintöä. Ja mikä on kaksin verroin hämmästyttävämpää, omaisuus oli määrätty säilytettäväksi trustissa, kunnes se pystyttäisiin jakamaan edunsaajalle tai hänen jälkeläiselleen suoraan alenevassa polvessa. Monistakin syistä tämä ei ole tähän saakka ollut mahdollista.”

Prichard piti tauon. Kuulin taustalta vaimean naisäänen. Prichard peitti luurin ja vastasi naiselle.

”Anteeksi”, Prichard sanoi. ”Sain siis äskettäin nähdäkseni asiakirjan, joka viittaa siihen, että te saatatte olla sukua mainitulle edunsaajalle. En halua herättää teissä turhia odotuksia, mutta olemme jo kauan halunneet päästä toteuttamaan asiakkaamme toivomuksen, ja tämä on ensimmäinen kelvollinen johtolankamme vuosikymmeniin. Korostan, että kaikki tämä on luottamuksellista, niin teidän eduksenne kuin meidänkin. Tarpeettoman huomion herättäminen saattaisi haitata mahdollisia vaatimuksianne.”

Sanoin Prichardille ymmärtäväni.

”Tietenkin on selvää”, Prichard jatkoi, ”että tässä on melkoisesti pureksittavaa yhdellä kerralla, varsinkin kun otimme teihin yhteyttä Atlantin toiselta puolelta. Eli tiedustelkaa firmastamme kaikin mokomin, ottakaa meistä selvää. Kysyisin mielelläni vielä yhden asian. Satutteko tietämään, onko perheenjäsenenne rekisteritietoja olemassa? Eli onko niitä jäljellä, ja ovatko ne teidän saatavillanne?”

”En ole ihan varma.”

”En tarkoita pelkästään teidän syntymätodistustanne ja muuta vastaavaa, vaan myös äitinne asiakirjoja ja varsinkin mitä tahansa isoäitiinne liittyvää.”

”En usko, että sellaisia löytyy, mutta voin etsiä. Isoäidistä ei kyllä varmaan ole mitään.”

”Olisin kiitollinen, jos voisitte tarkistaa. Geoffrey voi antaa teille listan, millaisista asiakirjoista olemme kiinnostuneet.”

Paloauto jyrisi taitseni kadulla. Sireenin huudon korkeus vaihtui sen mennessä ohi.

”Melkoinen mekkala”, Prichard sanoi. ”Oletteko ulkona?”

”Olen puhelinkopissa.”

”Ahaa”, Prichard huokaisi. ”Eipä ihme, ettei Geoffrey löytänyt numeroanne. No, yhden asian vielä tahtoisin mainita. En tietenkään tarvitse vastausta nyt heti, mutta tuumailen vain, olisiko teidän mahdollista lähitulevaisuudessa käydä Lontoossa meidän kustannuksellamme? Tapauksella on vähän kiire, ja moni asia hoituisi nopeammin, jos olisitte täällä.”

”En oikein tiedä. Ehkä pystyisin lähtemään.”

”Olisi ilo saada teidät tänne. Olen ymmärtänyt, että opiskelette yliopistossa.”

”Valmistuin juuri.”

”Onneksi olkoon. Ehkäpä voitte sitten lykätä työelämään siirtymistänne sen verran, että ehditte tehdä pienen retken Englantiin?”

”Ehkä.”

”Miettikää asiaa. Geoffrey jatkaa vielä ja selvittää kansanne hallinnollisia asioita, muun muassa salassapitopolitiikkaamme ja mahdollista matkaanne. Häneltä saatte kaikki tarvittavat tiedot. Voitte toki mielihyvin soittaa meille kummallekin, mutta hänet on helpompi saada kiinni.”

Prichard veti henkeä. Kesti hetken, ennen kuin hän alkoi taas puhua.

”Herra Campbell, minun täytyy neuvoa teitä olemaan puhumatta tästä perheenne kanssa, kunnes olette aivan varma, miltä tämä asia teistä tuntuu. En toki kehota teitä valehtelemaan kenellekään, mutta jos teillä on osuus tähän omaisuuteen, se on peräisin äitinne suvulta ja tulee teille jakamattomana. Isällänne tai äiti- tai sisaruspuolillanne ei voi olla tässä vaatimuksia. Sen vuoksi neuvon teitä olemaan äärimmäisen varovainen.”

”Ymmärrän.”

”Päästän nyt Geoffrey'n linjalle. Rohkenen sanoa toivovani, että seuraavan kerran keskustelemme Lontoossa.”

Puhelusta on nyt neljä päivää. Ne olivat pitkiä päiviä, ja tuntuu hyvältä lopultakin päästä koneeseen tänä aamuna. En ole aikaisemmin lentänyt bisnesluokassa. Koko lennon ajan lentoemännät tarjoavat minulle ruokaa, samppanjaa ja kahvia, kunnes matkustamon valot sammutetaan ja kaikki laskevat selkänjansa. Tunnin makaan hereillä viltin alla. Sitten sytytän lukuvalon ja otan esiin muistikirjani.

15.8. BA:n SF–Lontoo-lennolla

Viime yönä ei juuri unta. Mutta en pysty nukkumaan koneessakaan. Kaiken sen suunnittelemisen jälkeen, kun on koko ajan odottanut oikeaa hetkeä – tapahtuu yhtäkkiä jotain, ja olenkin lentokoneessa matkalla Lontooseen. Mitä siinä mahtoi, oli pakko joko lähteä tai jäädä. Kannattaa pitää mielessä, että näin voi käydä.

Huomenna tapaan lakimiehet. En löytänyt mitään, mitä olisi kannattanut tuoda näytille, mutta he halusivat, että tulen kuitenkin. Miksi?

Sama se. Neljän tunnin päästä olen Lontoossa. Muuta en tiedä, ja siinäkin on ihan tarpeeksi.

Suljen muistikirjan ja nojaan pääni kylmää ikkunaa vasten.

Herään kaksinkertaisen lasin läpi virtaavaan vaaleanpunaiseen auringonlaskuun. Ulomman lasin reunaan on kerääntynyt jääkiteitä, Californiasta kulkeutunutta kastetta, jonka ohut ilma on jäädyttänyt kiinteäksi. Cumuluspilvet repeytyvät alapuolella, ja näkyviin tulee ensin rosoista mustaa rantaviivaa ja sitten mitä syvimmän vihreää maastoa. Valtava sinertävänvalkoinen jäätikkö laskee mereen. Islanti. Olen Euroopan porteilla.

Ennen lähtöäni olin kysynyt Geoffrey Khanilta yhden kysymyksen.

”Miksi kukaan jättäisi rahaa jollekulle, joka ei ikinä vai-
vaudu nostamaan sitä?”

Khan huokaisi. ”Vaikka tietäisinkin vastauksen, en voisi kertoa teille. Vain trustinhaltija voi antaa tietoa asiakkaas-
tamme. Voitte kysyä Jamesilta, kun tulette, mutta en voi taata, että hänkään pystyy vastaamaan.”

”Ymmärrän.”

”Ehkäpä voin kuitenkin kertoa jotain niin ilmeistä, ettei sen paljastamista voida pitää salassapidon rikkomisena –”

”Olkaa hyvä.”

”Se tapahtui vuonna 1924. Ja nämä ihmiset olivat vähän erilaista väkeä kuin te tai minä.”

ENSIMMÄINEN KIRJA

ALBION

*Jumalattaren poika! Sinne käyköön matka, minne kohtalo heittää.
Tulkoon mitä tuleekin, luja mieli onnen oikut kestää.*

– Vergilius, Aeneis, V 709–10

ASIANAJAJAT

Lontoon väritön taivas tiputtelee lempeää sadetta. Pujotellen jalkakäytävän ihmisruuhkassa High Holbornilla ja vertaan katukylttien tekstejä käsissäni olevaan karttaan. *Kingsway. Procter Street.* Sadevesi kerääntyy tummiksi lammi-koiksi, jotka heijastelevat valkoisia pakettiautoja, pikimustia takseja ja karamellinpunaisia busseja.

Käännyn vasemmalle ja kuljen Sandland Streetiä Bedford Rowille, ohitan nelikerroksisten yrjöjenaikaisten rivitalojen tiilifasadeja. Numeron 11 sisäänkäynnin vieressä on messinkilaatta: ASIANAJOTOIMISTO TWYNING & HOOPER. Painan summerin nappia huumaantuneena ja huterana. Join aamiaisella kaksi kuppia kahvia, mutta ne eivät juuri auttaneet. Nostan katseeni valvontakameraan. Porttiikin valkoisissa pylväissä on joonialaiset kapiteelit.

”Huomenta. Miten voin auttaa?”

”Olen Tristan Campbell. Minulla on tapaaminen James Prichardin kanssa –”

Vastaanottoapulainen päästää minut sisään. Hän ottaa

takkini ja vie minut odotushuoneeseen, missä on nappi-upotteinen nahkasohva.

”Käyn hakemassa Geoffreyyn.”

Muutaman minuutin kuluttua hän palaa kantaen tarjotimella posliinista teeastiasia. Tee polttaa kieleni, joten sekoitan siihen lisää maitoa. Vilkaisen ylös ja näen vastaanottoapulaisen tarkkailevan minua pöytänsä takaa. Katseemme kohtaavat ja hän hymyilee. Otan kahvipöydältä *Financial Timesin* ja selailen sitä puolihuolimattomasti. Juon teeni loppuun ja käänän kupin ympäri. SPODE COPELAND'S CHINA ENGLAND.

”Herra Campbell. Onpa mukava vihdoin saada tavata teidät.”

Khan lähestyy minua ripein askelin ja puristaa kättäni. Hänellä on tummansininen istuva puku. Koristekuvioidut nahkakengät on puunattu vaikuttavaan kiiltoon.

”Mennään tapaamaan Jamesia.”

Khan johdattaa minut ylös korkeita puisia portaita. Ylämme seinissä ja katossa on valtavia seinämaalauksia: kuningas ratsailla enkeleitä airuinaan, nuori Britannia kilpineen ja kolmikärkineen vastaanottamassa maailman tuomia lahjoja.

Kaksi solmiokaulaista nuortamiestä on laskeutumassa portaita punaruskeat kansiot kainalossaan. Ohittaessamme he nyökkäävät juhllisesti. Katson kirpputorilta ostettuja vaatteitani, ryppyistä kauluspaitaa ja vanhoja suoria housuja.

”Tunnen itseni alipukeutuneeksi.”

Khan hymyilee. ”Ette ole, ette lainkaan. Te olette asiakas. Me olemme asianajajia.”

Kävelemme käytävää lasiovien luo. Khan pysähtyy ja jatkaa puhetta hiljaisemmalla äänellä.

”Sananen vain, ennen kuin menemme sisään. Voitte luonnollisesti puhutella häntä Jamesiksi, hän ei takerru muodol-

lisuuksiin. Mutta suosittelisin, että vastaatte mahdollisiin kysymyksiin –”

Khan empii.

”Niin suoraan kuin pystytte. Voin omakohtaisen kokemuksen pohjalta sanoa, että epämääräisyyksillä ei pääse Jamesin kanssa kovin pitkälle. Hän näkee sellaisen läpi. Olkaa hänelle niin suorapuheinen kuin voitte, ja vastavuoroisesti hän on teille rehellinen. Miltä se kuulostaa?”

”Mainiolta.”

Khan hymyilee lämpimästi. Hän koputtaa oveen ja johdattaa minut sisään. Työhuone on suuri mutta karu. Työpöydän jalat on veistetty leijonankäpäliksi, pintaa peittävät siistit paperipinot. Nahkasohva ja nojatuoleja. Valtava persialaismatto. Prichard seisoo pöydän takana ja katselee kasvojensa eteen kohottamaansa paperia keskittyneesti. Hänellä on hopeiset hiukset, solmio ja liivi, paidassa on ranskalaiset kalvosimet. Hän kohottaa meille kättään ja astelee sitten ikkunan ja takan väliä katse kiinni paperissa. Hän laskee paperin pöydälle, allekirjoittaa ja kutsuu sihteerin hakemaan sen. Hän kääntyy ja hymyilee säteilevästi.

”Jos ajasta armottoman minuutin”, Prichard lainaa, ”tasan kuusikymmentä sekuntia käytät juoksuun –”

Hän ojentaa kätensä. ”James Prichard. Anteeksi, että jouduitte odottamaan. Lontoon sää varmaan vastaa odotuksianne.”

Prichard viittooo tuolia kohti. Hän ja Khan istuvat vastapäiselle sohvalle. He ristivät jalkansa samansuuntaisesti. Heidän takanaan seinällä riippuu kehystettyjä valokuvia. Khanin olkapään yläpuolella on mustavalkoinen kuva kaljun, valkoiviiksisen miehen ympärille kerääntyneestä jäykästä, liivipukuisesta miesjoukosta. Kaljun miehen pää on hiukan kalllellaan kameraa kohti, ja hänellä on kädessään piippu.

”Onko tuo Clement Attlee?”

Prichard katsoo minuun.

”Kyllä vain. Hän oli asiakkaamme.”

Osoitan kuvassa näkyvää pitkää, vaaleatukkaista nuortamiestä.

”Ja oletteko tuossa te?”

Prichard nyökkää, mutta ei käänny katsomaan kuvaa.

”En juuri osallistunut hänen omaisuutensa hoitamiseen. Sen tekivät johtavat asianajajat, mutta jälkipolvien huomioon ottamiseksi minut päästettiin mukaan joihinkin kokouksiin.”

Prichard pitää tauon. ”Miten matkanne meni? Älkää antako Heathrowin pilata käsitystänne Lontoosta. Tai British Airwaysin sen puoleen. Lumouksemme on toisaalla. Mihin hotelliin teidät on laitettu?”

”Brown’siin.”

”Loistavaa. Oletteko jo ehtinyt katsella Lontoota?”

”Tulin viime yönä.”

”No, kannattaa käydä kiertelemässä, ennen kuin lähдете. Towerissa. Regent’s Parkissa. British Museumissa.”

Prichard katsoo Khaniin.

”Salassapitosopimus”, Khan muistuttaa.

”Niinpä tietenkin”, Prichard sanoo. ”Oletteko lukenut sen huolellisesti?”

”Olen.”

”Ja Geoffrey sanoi, että ette käytä omaa avustajaa.”

”Niin.”

Prichard nyökkää. ”Kuten varmaan huomasitte, sopimuksessa kielletään paljastamasta asiaan liittyviä tietoja kenellekään ulkopuoliselle, mikä tekee avustajan käytöstä joka tapauksessa varsin hyödytöntä. Allekirjoittaisitteko sopimuksen nyt? Ilman sitä en voi kertoa teille tarkempia tietoja.”

Khan laskee paksun asiakirjan kahvipöydälle ja tarjoaa mustekynäänsä. Selaan allekirjoitussivun esiin nipun lopusta

ja raapustan siihen epäonnistuneen nimikirjoituksen. Khan kutsuu nuoren naisen huoneeseen todistamaan asiakirjan.

”Kaikki, mitä nyt puhun”, Prichard varoittaa, ”on ehdotoman luottamuksellista. Minä voin jatkaa tästä, Geoffrey.”

Khan lähtee nuoren naisen kanssa huoneesta ja sulkee oven perässään. Prichard katsoo minua hetken, kuin odotaisi minun sanovan jotakin. Hän hymyilee hiukan.

”Tämä lienee vähän hämärä kysymys, mutta ovatkohan 1920-luvun Mount Everestin -retkikunnat teille tuttu asia?”

”Retkikunnatko?”

”Ei haittaa. Geoffrey kertoi, että opiskelitte historiaa, mutta tokkopa yliopistoissa nykypäivänä sellaista opiskeluaan. Jospa siirryttäisiin pöydän ääreen. Tarvitsen muistiinpanoni avuksi, kun selitän teille tämän kaiken.”

Prichard vetää minulle tuolin pöytänsä eteen ja istuu itse vastapäätä. Hän kaivelee asiakirjanippuja. Osa on kirjoitettu koneella, osa käsin viivattomalle paperille.

”Olen käynyt tätä tapausta läpi koko viikon – täytyy varoittaa, että on tämä melkoinen päänsärky. Yritän olla vyöryttämättä päällenne valtavaa määrää yksityiskohtia, mutta on olennaista, että ymmärrätte Walsinghamin jättämään perintöön liittyvän ’ongelman’, ja mitä nopeammin ymmärrätte, sen parempi, koska aikaa on rajallisesti. Suurin osa siitä, mitä kerron, pohjautuu pesänhoitaja Peter Twyningin muistiinpanoihin. Onneksi hän piti kirjaa pikkutarkasti. Juttu oli melkoinen murheenkryyni jo heti alussa, kun Twyning otti sen hoitaakseen. Ja hän kyllä tiesi sen vallan hyvin.”

Prichard taittaa auki kilpikonnanluiset lukulasit ja laittaa ne nenälleen. Hän tutkii edessään olevaa sivua.

”Asiakkaamme oli mies nimeltä Ashley Walsingham. Seitsemäntoistavuotiaana hän sai suuren perinnön isosedältään George Risleyltä, joka oli perustanut erittäin tuottoi-

san laivanvarustamon. Tämä tapahtui vuonna 1913. Risley oli lapseton, ja koska Walsinghamin isä oli kuollut, Risley piti häntä ikään kuin lapsenlapsenaan. Risleyn kuoltua Ashley peri suurimman osan tämän omaisuudesta. Peter Twyning hoiti Risleyn pesää ja myöhemmin hänestä tuli Walsinghamin kuolinpesän hoitaja.

Ashley aloitti opinnot Cambridgen Magdalene Collegessa syyslukukaudella 1914. Sangen huono ajoitus, eikö totta. Sota oli alkanut saman vuoden elokuussa, ja Ashley ilmoitettiin vapaaehtoiseksi. Kesällä 1916 hänen yksikkönsä oli valmis lähtemään Ranskaan. Viimeisellä viikolla Englannissa hän tapasi Imogen Soames-Andersson -nimisen naisen.”

Prichard kohottaa katseensa minuun. ”Merkitsekö nimi teille jotakin?”

”Ei.”

”Harmi. Elättelin toivoa, että merkitsisi. Katsokaas, Imogen oli isisoaitinne Eleanorin sisko.”

Puistan päätäni. ”En ole ikinä kuullut heistä. Soames –”

”Soames-Andersson. Englantilais-ruotsalaisia – ei ihan tavallinen suku. Twyning oli tehnyt sivukaupalla muistiinpanoja jo pelkästään heistä. Isä oli ruotsalainen diplomaatti, Ruotsin Lontoon-lähetystön apulaisjohtaja. Äiti oli englantilainen, menestynyt kuvanveistäjä. Heillä oli kaksi tyttäretä, Eleanor ja Imogen. Englantilainen puoli, Soamesit, oli varsin taiteellinen, ja tyttäret kasvatettiin samaan henkeen, siis varsin boheemisti. Eleanorista tuli myöhemmin suhteellisen tunnettu maalari.”

”Oliko hän siis isisoaitini?”

Prichard kurtistaa kulmiaan. ”Niin, tulemme pian siihen. Kuten sanoin, Ashley tapasi Eleanorin pikkusiskon elokuussa 1916. Heillä oli jonkin sortin rakkaussuhde viikon ajan, ja sitten Ashley lähti Ranskaan sotimaan. Oletuk-

semme mukaan he jatkoivat yhteydenpitoa. Marraskuussa 1916 Ashley haavoittui pahoin yhdessä Sommen offensiivin viimeisistä taisteluista. Erehdyksessä hänet ilmoitettiin kaatuneeksi. Meidän toimistomme ilmoitti Imogenille Ashleyyn kuolemasta, ja sitten saatiin viikkoa myöhemmin tietää, että hän olikin elossa. Heti uutisen saatuaan Imogen lähti Ranskaan. Hän löysi Ashleyyn sairaalasta Albertista, läheltä etulinjaa. He tapasivat lyhyesti, ja heillä oli jonkinlainen riita. Tai näin Ashley ainakin kertoi Twyningille. Sitten Imogen katosi. Ja sikäli kuin me tiedämme, hän ei enää palannut Englantiin, eikä hänestä ole sen jälkeen mitään havaintoja.”

”Mitä hänelle tapahtui?”

Prichard riisuu silmälasinsa.

”Emme tiedä. Emmekä varmaan koskaan saakaan tietää. Neiti Soames-Andersson tunnettiin varsin – sanotaanko impulsiivisena luonteena. Ainakin Twyningin mukaan. Muis-tiinpanojen perusteella hän piti Imogenia aika arvaamattomana. Hän toivoi, ettei neiti olisi koskaan sattunut Ashleyyn polulle. Katoamisen syistä oli monenmoisia näkemyksiä, mutta mitään todisteita ei ole milloinkaan löytynyt. Ilmeisesti Ashley uskoi hänen olevan elossa, koska sanoi Twyningille niin useaan otteeseen.”

Prichard vilkaisee rannekelloaan. Hän panee lasit takaisin päähänsä.

”Olen jättänyt mainitsematta tärkeimmän seikan, eli vuorikiipeilyn. Yksi Ashleyyn opettajista Charterhousessa oli kuuluisa vuorikiipeilijä Hugh Price. Price vei hänet kiipeilemään Walesiin, ja kesäkaudella Alpeille. Vuonna 1915 Ashley otettiin Alpine Clubin jäseneksi, ja 1920-luvun alussa häntä pidettiin yhtenä Englannin parhaista kiipeilijöistä. 1924 Ashley pääsi mukaan brittien kolmanteen Mount Everestin -retkikuntaan. Muutamaa päivää ennen kuin hän lähti lai-

valla Intiaan päästäkseen Tiibetiin, hän tuli toimistollemme ja pyysi Twyningiä muuttamaan testamenttia. Aiemmin pääasiallinen edunsaaja oli ollut hänen äitinsä, mutta nyt Ashley pyysi Twyningiä muuttamaan testamenttia siten, että suurin osa omaisuudesta jäisi Imogenille.”

”Mutta eikö Imogen ollut –”

”Hän oli ollut kateissa seitsemän vuotta.”

”Voiko omaisuutta jättää kadonneelle?”

”Miksi ei? Ei siinä mitään laitonta ole. Mutta ei se ole lainkaan hyvä ajatus. Luonnollisesti Twyning yritti saada häntä luopumaan aikeesta, mutta Ashley vaati, että omaisuus pysyy trustissa, kunnes Imogen tai tämän jälkeläinen suoraan alenevassa polvessa tulee vaatimaan sitä itselleen. Hän määräsi trustin voimassaoloajaksi kahdeksankymmentä vuotta. Jos kukaan ei vaatisi omaisuutta määräajassa, se tulisi jakaa erinäisille yleishyödyllisille edunsaajille – Ashmolean-museolle, Alpine Clubille, muutamille Berkshire kyläkirkoille. Määräyksen tarkoituksena oli estää ketään tulemasta Imogenin vaatimuksen väliin tämän oletettuna elinaikana, ja perintöä joutumasta Kruunulle.”

Prichard kääntää pöydällään olevan paperin ympäri.

”Ashley Walsingham kuoli Mount Everestillä kesäkuun seitsemäntenä vuonna 1924 jäätyään myrskyn vangiksi, kun hän oli yrittämässä huipulle. Äiti sai osuutensa perinnöstä, mutta Imogenista ei kuultu mitään. Olemme vuosikymmeniä olettaneet, että loppuosa tulee jaettavaksi, kun kahdeksankymmenen vuoden määräaika on kulunut umpeen. Paperitkin on jo laadittu valmiiksi. Mutta viime kuussa kaikki muuttui.

Nähkääs, herra Campbell, viime vuosina on ilmennyt kiinnostusta Eleanorin maalauksia kohtaan, joskin käsitykseni mukaan pikemminkin hänen yhteyksiensä kuin itse töiden vuoksi. Eleanorilla oli näköjään suhteita Camden Town

Groupiin, samoin kuin eräisiin merkittäviin ranskalaisiin taiteilijoihin. Viime kuussa muuan opiskelija kävi Eleanorin kirjeitä läpi British Libraryssa. Hän löysi jotain mielenkiintoista, ja lopulta kirje tuli meidän tietoomme. Uskomme sen koskevan Imogenia.”

Prichard poimii pöydältään valokopion.

”Tämä kirje saattaa selittää, miksi herra Walsingham jätti rahat joko Imogenille tai tämän jälkeläiselle suoraan alenevassa polvessa. Huomautan vielä, että ei siis tämän siskolle tai vanhemmille, vaan ainoastaan jälkeläiselle.”

Hän työntää paperin pöydän yli.

”Kirje on vuodelta 1925, Eleanorilta aviomiehelleen. Tässä mainittu ’C’ on tietenkin isoäitinne. Hän oli tuolloin kahdeksanvuotias, ja hänellä oli selvästikin hankaluuksia koulussa.”

Kopio on kirjeen viimeisestä sivusta. Käsiala on koristeellista mutta siistää.

Francisin mielestä Smythen muotokuvasta voi saada ainakin 8000 frangia. Kunhan se ei ole vaurioitunut kuljetuksessa – mitä tosin pelkään, kun se näyttää kummallisen muotoiselta ja on paketoitu huolimattomasti. Hän on varma, että Broginart ottaa sen heti, kun näkee vilauksenkin. Mutta minä en olisi niinkään varma.

Luonnollisesti olen huolissani siitä, että C ei taaskaan ymmärrä omaa etuaan. Olen kyllä sitä mieltä, että neiti Evans on aika puupäinen ja tympeä C:n suhteen, mutta ei käy kieltäminen, että tyttö on kärsimätön ja huono keskittymään. Tottahan olemme ponnistelleet kasvattaaksemme hänet parhaamme mukaan, mutta kaikei on yhtä totta, että olemme antaneet hänelle myöden ja tulemme tekemään niin vastakin. Päivä päivältä hän muistuttaa äitiään yhä enemmän, niin ulkonäöltään kuin temperamentiltaan.

Naurattaa, kun ajattelen, miten I voisi pitää taas yhtenä kohtalon tai taivaallisen johdatuksen merkinä sitä, ettei C:stä tule sellaista kuin millaiseksi yritämme hänet kasvattaa, vaan sellainen kuin miksi hän on syntynyt. Täytyy myöntää, että joskus nautin C:n itsepäisyydestä, kun olen joutunut olemaan ilman I:tä kaikki nämä vuodet. Mutta eniten kannan huolta siitä, ettei hän joudu kokemaan äitinsä kohtaloa.

Nyt täytyy lopettaa – concierge ilmoitti juuri, että innokas madame Boudin on saapunut. Taas kerran.

Polta tämä.

Lämpimät terveiset kaikille

Eleanor

Ojennan kirjeen takaisin Prichardille. Hän riisuu lasinsa ja nojautuu tuoliinsa.

”Ymmärrätte varmaan, mitä tuo saattaa merkitä.”

”Että isoäitini oli Imogenin tytär, eikä Eleanorin.”

Prichard nyökkää. ”Ja te olette hänen ainoa elossaoleva jälkeläisensä. Kaipa kirjeen säilyminen on ollut aivan sattuman kauppaa. Lain näkökulmasta siitä ei juuri ole iloa. Siinä ei edes nimetä Imogenia.”

”Se vaikuttaa kyllä ilmeiseltä –”

”Jos kirjeen sisältö vastaa totuutta. Mutta on moniakni syitä, miksi niin ei välttämättä ole. Sen vuoksi laki ei kuulu tällaista kirjettä todisteeksi. Meillä täytyisi olla vakuuttavampaa aineistoa.”

”Niin kuin mitä?”

”Virallisia asiakirjoja, jotka yhdistävät isoäitinne Imogeniin. Ja kun ottaa huomioon, että he näkivät vaivaa salataksseen, kuka isoäitinne äiti oli, vaikuttaa epätodennäköiseltä, että sellaisia asiakirjoja olisi olemassa. Jos näin on, niin tar-

vittaisiin enemmän tämän kirjeen tapaista todistusaineistoa, josta yhdessä muodostuisi riittävän vakuuttava kokonaisuus. Mutta tarvittaisiin paljon lisää.”

Mietin hetken.

”Eli Walsingham olisi sitten hänen isänsä?”

”Mahdollisesti. Se selittäisi varsin paljon.”

”En ymmärrä. Onko teidän mielestänne mahdollista, että minä voisin saada tästä jotain selville?”

Prichard nousee seisomaan. Hän alkaa astella ympäri huonetta.

”Olemme umpikujassa. Walsinghamin trusti on laadittu tiukkaa yksityisyyttä silmälläpitäen. Trustinhaltijoiden mahdollisuudet tutkia asiaa ovat hyvin rajatut. Herra Walsingham uskoi, että Imogen tulisi vaatimaan osuuttaan omaisuudesta, eikä hän halunnut kenenkään urkkivan heidän yksityisasioitaan. Ja kirje antaa selviä viitteitä siitä, miksi näin oli. Joka tapauksessa trustin määräyksissä nimenomaisesti kielletään meitä palkkaamasta mitään kolmatta osapuolta apuun. Kahdeksaankymmeneen vuoteen ei ole tehty mitään tutkimusta edunsaajien löytämiseksi, ei ole käytetty yksityisetsiviä tai tehty mitään muutakaan vastaavaa.”

Prichard pysähtyy korkean ikkunan ääreen ja puistelee päätään.

”Se on lievästikin ilmaistuna tuohduttavaa. Ja tämä on jatkunut koko urani ajan. Herra Twyning sanoi aina, että Walsinghamin pesä kyllä hoituu ennemmin tai myöhemmin, että perillisen täytyy putkahtaa esille, kun rahaa on niin paljon. Mutta niin ei vain ole käynyt. Olette ensimmäinen ulkopuolinen, joka on täyttänyt edellytykset niin pitkälle, että olemme voineet kertoa trustista. Ja voin sanoa, ettei tähän päästy kovin helpolla. Jopa mahdollisena perijänä teidän oli suostuttava trustin salassapitomääräyksiin, ja sen vuoksi te-

kään ette voi palkata itsellenne apua sen enempää kuin mekään. Tämä on varmasti lannistavaa, mutta voi olla, ettei todistusaineiston löytäminen osoittaudukaan kovin vaikeaksi. Me yksinkertaisesti emme tiedä, koska olemme aina olleet ikään kuin pakkopaidassa. Tiedämme, että totuus on olemassa, mutta me emme saa etsiä sitä.”

Prichard katsoo minuun.

”Teillä on mahdollisuus olla yritteliäämpi.”

Hän kääntyy taas ikkunaan. Ulkona sade on kiihtynyt ja vettä valuu lasia alas leveinä virtoina. Alhaalla kadulla mies säntää suojaan.

”Walsinghamin tapaus oli firmallamme jo silloin, kun minä tulin tänne töihin. Siitä tuli viime maaliskuussa neljäkymmentäyksi vuotta. Haluaisin saada asian selväksi ennen kuin jään eläkkeelle, ja mieluiten sillä tavalla kuin asiakkaamme tarkoitti. Rahan ei ollut alun perin tarkoitus päätyä kirkkoille tai museoille. Joten voitte varmasti kuvitella, miten kovasti ilahduin kuullessani tästä kirjeestä ja teidän olemassaolostanne. Sanotaan vaikka, että tämä tapaus kuuluu niihin, jotka perin, enkä haluaisi joutua kokemaan siinä tappiota.”

”Minulla ei ole aavistustakaan, mistä aloittaa.”

Prichard nyökkää. ”Voin antaa teille ainakin yhden neuvon. Jos teidän ja Imogenin välisestä yhteydestä on todisteita, epäilen, löytyykö niitä virallisista arkistoista tai vastaavista. Voitte toki etsiä, mutta kävitte Geoffreyyn kanssa prosessin läpi jo äitinne papereiden suhteen, ja ainoa, mitä trustinhaltijoilla on ollut lupa tehdä, on etsiä virallisia asiakirjoja. Imogenista ei ole mitään asiakirjoja vuoden 1916 jälkeen. Kaikki tavanomaiset arkistot on tutkittu. Mitään ei ole ilmaantunut.”

Prichard naputtaa valokopiota sormellaan.

”Tämä kirje on läpimurto. Tätä johtolankaa teidän tulisi seurata. Uusi todistusaineisto avaa usein uusia ovia. Kahdeksaankymmeneen vuoteen kenelläkään ei ole ollut tätä tietoa käytössään, eikä sitä vapautta mikä teillä on. Pysyttekö perässä?”

”Tuntuu uskomattomalta.”

”Tämä todellakin on uskomatonta. Ja myös varsinainen sekasotku, ja olen värvännyt teidät ottamaan siitä selvän. Ette tule kiittämään minua, koska pahin on vielä kertomatta. Tänään on elokuun kuudestoista päivä, eikö totta?”

Prichard istuu pöytänsä ääreen ja poimii käteensä toisen paperiarkin.

”Ashley Walsingham kuoli kesäkuun seitsemäntenä vuonna 1924. Englantilaiset sanomalehdet uutisoivat siitä kahdentenäkymmenentenäensimmäisenä. Heti kun Twyning sai asian tietoonsa, hän yritti jälleen tavoittaa Imogenia, muttei tietenkään onnistunut. Niinpä Walsinghamin kuolinpesä muuttui trustiksi lokakuun seitsemäntenä vuonna 1924. Ja muistatte varmaan, että määräaika oli kahdeksaankymmentä –”

”Siihen on kaksi kuukautta.”

Prichard katsoo minuun.

”Suurin piirtein. Jos pesälle ei esitetä vaatimusta, se jaetaan toissijaisille edunsaajille lokakuun seitsemäntenä. Teillä on siis aikaa osapuulleen seitsemän viikkoa. Nyt varmaan ymmärrätte, miksi toivoin teidän saapuvan Lontooseen mahdollisimman pian. Myönnän, että tuntuu huonolta tuurilta, että saimme tietää kirjeestä vasta nyt, mutta voitte kuvitella miltä tuntuisi, jos olisimme löytäneet sen vasta kahden kuukauden kuluttua. Kaikki riippuu näkökulmasta. Pessimisti sanoisi, että teillä on seitsemän viikkoa aikaa löytää sellaista, mitä ei ole onnistuttu löytämään kahdeksaankymmeneen vuoteen –”

Prichard nojautuu eteenpäin. Hänen huulillaan käy kuiva hymy.

”Sallinette, että kysyn jotain, herra Campbell. Ette varmaan ole pessimisti?”

Emmin. ”En ole ihan varma.”

”Noin puhuu todellinen englantilainen. Omasta puolestani olen vakuuttunut, että voitte saada paljon aikaan loka-kuuhun mennessä. En sano, että löydätte todistusaineiston, koska emme voi olla varmoja, että sitä on olemassa, mutta käsittääkseni pystytte kyllä jäljittämään sen, mitä on jäljitettävissä.”

Prichard painaa puhelimessaan olevaa nappulaa. Hän pyytää lähettämään Khanin takaisin huoneeseen.

”Geoffrey auttaa teitä jälleen käytännön asioissa. Häneltä saatte kaikki tarvittavat tiedot. Onnea matkaan.”

Prichard nousee, ja minä ponnahtan pystyyn kömpelösti ja seuraan häntä ovelle. Hän puristaa vielä kättäni.

”Jos voin olla avuksi”, hän sanoo, ”alkää epäröikö soittaa.”

”Eeppinen tarina tähtiin kirjoitetusta rakkaudesta”

– Oprah Winfrey

Katoava aika on seikkailukertomus, joka vie lukijan nykyaikaisen reppureissaajan matkaan, 1910-luvun Lontoon hienostopiireihin, ensimmäisen maailmansodan mutaisiin taisteluhautoihin ja huikeille vuorikiipeilyretkille. Mennyttä ja nykyisyyttä yhdistävät ikuiset kysymykset rahasta, rakkaudesta ja vapaudesta.

Nuori amerikkalainen Tristan saa asianajotoimistosta kirjeen. Sen mukaan hänellä on seitsemän viikkoa aikaa selvittää, kuka hänen isoisoitinsä todella oli. Tehtävän onnistuessa Tristan perii mitaamattoman omaisuuden. Arvoitusta ratkoessaan Tristan matkustaa johtolankojen perässä ympäri Eurooppaa, karusta Bretagnesta Berliinin klubeille ja Islannin laavakentille. Vanhojen kirjeiden ja dokumenttien kautta hän tutustuu menneeseen maailmaan, jossa Mount Everestin -retkikunnalla on mukanaan samppanjaa ja runokirjoja, ja jossa sietämättömien valintojen eteen joutuneen nuoren naisen on mahdollista kadota ikiajoiksi.

#kirja

WWW.KIRJA.FI

84.2

ISBN 978-951-31-7308-1

